

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Mokslų sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Klinikinės medicinos Institutas Vaikų ligų klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Vaikų onkologija ir hematologija 6 kreditai (162 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	-	1	5
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	Egzaminas raštu atsakant į 3 klausimus bei tų pačių klausimų aptarimas žodžiu. Klausimai egzaminui ruošiami ir periodiškai atnaujinami Vaikų ligų klinikoje.			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
Supažindinti su vaikų hematologijos ir onkologijos ligomis, vaikų kraujodaros ir onkologijos ypatumais. Išnagrinėti vaikų kraujo ir onkologinių ligų etiologija, patogenezė, diagnostikos būdus ir pagrindinius gydymo principus. Aptarti galimą šių ligų profilaktiką. Išanalizuoti pagrindinių kraujo ir onkologinėms ligoms gydyti skiriamų vaistų grupes, specifinės imunoterapijos, kaulų čiulpų transplantacijos principus ir metodus. Supažindinti su vėlyvosios onkologinės ligos gydymo komplikacijomis.				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
<p><u>Kraujodara</u>. Embrioninė kraujodara. Kraujo formavimasis po gimimo. Citokinai ir jų reikšmė kraujo ląstelių proliferacijai ir diferenciacijai. Kraujo pokyčių pagal amžių interpretavimas, mielogramos interpretavimo principai.</p> <p><u>Mažakraujystės</u>. Anemijų klasifikacijos, sunkumo laipsniai. Aneminio sindromo klinikinė išraiška.</p> <p><u>Geležies stokos anemija (GSA)</u>. Geležies apykaita vaiko organizme, geležies stokos stadijos. GSA etiologija, etiologijos ypatumai priklausimai nuo vaiko amžiaus. Klinikinė išraiška. Diagnostika. Gydymas. Profilaktika.</p> <p><u>Megaloblastinė anemija</u>, etiopatogenezė, klinika diagnostika, gydymas. Folio rūgštis ir kobalamino stokos priežastys vaikų amžiuje. Taisyklingos mitybos reikšmė šių anemijų atsiradimui ir profilaktikai.</p> <p><u>Hemolizės</u> mechanizmo samprata, hemolizės rūšys ir jų diagnostika. Hemolizinių anemijų klasifikacija, diferenciacija, gydymas. Indikacijos splenektomijai, posplenektominio sepsio profilaktika. Įgimtos hemolizinės anemijos. Imuninės hemolizinės anemijos. Naujagimių hemolizinė liga, etiologija, patogenezė, klinika, diagnostika, gydymas. Hemoglobopatijų patofiziologija, klinika, diagnostika, gydymas.</p> <p><u>Kaulų čiulpų aplazija</u>: aplazijos rūšys, etiopatogenezė, klinika. Diagnostikos principai. Įgimtų ir išgytų aplazijų gydymo principai.</p> <p><u>Reaktyvioji limfadenopatija</u>. Ūmus limfadenitas. Neutropenijos: klasifikacija, etiologija, klinika, diagnostika, gydymas. Febrilinės neutropenijos gydymas. Empirinės antibiotikų terapijos principai.</p>				

Monocitų-makrofagų defektai: Langerhanso ląstelių histiocitozė, hemofagocitiniai sindromai: klasifikacija, etiopatogenezė, pathistologija, klinika, gydymo principai. Hemostazė. Hemostazės fiziologija, krešėjimo fazės, mechanizmas.

Atrankinių krešėjimo tyrimų privalumai ir trūkumai. Trombocitopenijos: klasifikacija, imuninės trombocitopenijos etiopatogenezė, patogenezė, klinika, diagnostika ir gydymo principai. Naujagimių trombocitopenijos: etiopatogenezė, klinika, diagnostika ir gydymo principai. DIK sindromas: priežastys, diagnostika, gydymas. Trombofilija: klasifikacija, patogenezė, diagnostika, gydymas. Hemofilijos diagnostika, klinika, gydymas, komplikacijos. Inhibitorinė hemofilijos forma: diagnostika, gydymas.

Vaikų onkologinės ligos. Vaikų onkologinių lygų ypatumai, epidemiologija, klasifikacijos. Citogenetika ir molekulinė genetika onkologijoje. Prognozė. Imunohistocheminiai žymenys ir jų vieta navikų diagnostikoje. Radiologinis tyrimas vaikų navikų diagnostikoje, jo rūšys, taikymo metodikos ir principai. Citostatikų veikimo principai. Citostatinė mielosupresija, kitos komplikacijos. Indikacijos kaulų čiulpų transplantacijai.

Ūmios leukemijos etiopatogenezė, klasifikacija, klinika, šiuolaikinė diagnostika, ligos rizikos grupės nustatymas ir gydymo taktikos parinkimas.

Vaikų limfomos: klasifikacija, klinika, diferencinė diagnostika, gydymo principai

Vaikų solidiniai navikai (CNS, neuroblastoma, inkstų, minkštųjų audinių, kaulų): etiopatogenezė, pathistologija, klinika, diagnostika ir kompleksinio gydymo principai.

Kaulų čiulpų transplantacija: rūšys, indikacijos. Donoro parinkimas. Recipiento parengimas transplantacijai. Pagrindinės komplikacijos. Transplantato prieš šeimininką ligos samprata.

Vėlyvos onkologinės ligos komplikacijos – jų genezė, epidemiologija, svarba. Pagrindinės komplikacijos, stebėsenos principai.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Vaikų onkologija. Vilniaus universiteto leidykla, Vilnius, 2020
2. A. Mulevičienė. Kūdikių ir mažų vaikų mitybinių mažakraujysčių ryšys su sveikatos rodiklių ir išmatų mikrobiotos pokyčiais. Daktaro disertacija. Vilnius, 2018. [file:///C:/Users/jerasc/Downloads/33079842%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/jerasc/Downloads/33079842%20(1).pdf)
3. Kraujo ir onkologinė ligos. Pediatrija//, II tomas, Kaunas, 2018, p. 483-491
4. R. Kiudeliene. Geležies stokos diagnostikos ypatumai ankstyvojo amžiaus vaikams. Daktaro disertacija. Kaunas, 2009. <file:///C:/Users/jerasc/Downloads/1831961.pdf>
5. Rascon J, Smailytė G. Improvement in childhood cancer survival in Lithuania over three decades. Acta Med Litu. 2020;27(1):1-9. doi: 10.6001/actamedica.v27i1.4260. PMID: 32577090; PMCID: PMC7305808.
6. Bereikienė S, Rascon J. Hemofagocitinė limfocitocitozė: literatūros apžvalga. Acta Med Litu. 2017;24(1):51-66. Lithuanian. doi: 10.6001/actamedica.v24i1.3463. PMID: 28630593; PMCID: PMC5467963.
7. Hemofilijos diagnostikos, gydymo ir stebėsenos metodika (VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikos. <https://www.santa.lt/uploads/Projektai/Hemofilijos%20diagnostikos,%20gydymo%20ir%20steb%C4%97senos%20metodika.pdf>
8. Lietuvos Willebrand'o ligos (VWL) diagnostikos ir gydymo gairės. <http://www.willebrand.lt/download/VWLdiagnostika.pdf>
9. www.uptodate.org
10. Vaikų leukemijų ir limfomų diagnostikos, gydymo ir stebėsenos metodika. (VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikos. <https://www.santa.lt/uploads/Projektai/Vaik%C5%B3%20leukemij%C5%B3%20ir%20limfom%C5%B3%20diagnostikos,%20gydymo%20ir%20steb%C4%97senos%20metodika.pdf>

KONSULTUOJANTYS DĖSTYTOJAI
1. <u>Dalyką koordinuojantis dėstytojas</u> : Jelena Rascon (doc. dr.).
2. Gražina Kleinotienė (doc. dr.).
3. Goda Elizabeta Vaitkevičienė (doc. dr.).
4. Sonata Šaulytė Trakymienė (asist. dr.).
PATVIRTINTA:
Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.
Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė